

Geestelijke gezondheid

Samenvatting van de thematische overlegmomenten die in 2025 in de vijf zorgzones in het Brussels Gewest zijn georganiseerd.

Er waren 15 bijeenkomsten rond dit thema met tal van welzijns- en gezondheidsprofessionals

Het thematisch overleg in de zorgzones wordt georganiseerd om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen en om kennis te delen, de behoeften van de bevolking te monitoren, de noodzakelijke aanpassingen op het gebied van aanbod en samenwerking te identificeren en gezamenlijk uit te voeren acties voor te stellen. Alle actoren uit de welzijns- en gezondheidssector zijn welkom.

Monitoring van de behoeften van de bevolking

- **Sociaal isolement:** grote impact op de geestelijke gezondheid, vooral bij ouderen, jongeren, alleenstaande ouders en mensen zonder netwerk. Isolement hangt samen met kwetsbaarheid, een gebrek aan sociale contacten of stabiele huisvesting.
- **Huisvesting:** toegang tot fatsoenlijke huisvesting.
- **Toegankelijkheid van diensten:** taalbarrière, digitale kloof, stigmatisering en onbekendheid met de structuren belemmeren de toegang.
- **Vastgestelde prioritaire doelgroepen:** jongeren uit gebroken gezinnen of in een kwetsbare situatie, uitgeputte mantelzorgers, mensen met een dubbele diagnose (psychische problemen + verslaving), mensen die niet voldoen aan de criteria van de bestaande organisaties.

Vaststellingen en moeilijkheden

- **Spelers kennen elkaar niet:** huisartsen, lokale verenigingen, scholen, psychiaters en DGGZ kennen elkaar onvoldoende. Iemand in het netwerk voor geestelijke gezondheidszorg doorverwijzen wordt als complex ervaren.
- **Geringe intersectorale coördinatie:** scheiding tussen sociale diensten, gezondheidszorg, huisvesting en scholen. De bestaande tools of dynamieken zijn vaak onbekend of niet goed met elkaar verbonden.
- **Ongelijk gebruik van bestaande voorzieningen:** sommige zorgzones beschikken over supervisie, opleidingen of actieve werkgroepen, maar die worden niet goed benut of zijn niet voor iedereen toegankelijk.
- **Gebrek aan gestructureerde belangenbehartiging:** moeilijkheid om bevindingen uit het veld door te geven aan de besluitvormende instanties.
- **Verzadiging van de diensten:** de diensten zijn overbelast, met lange wachttijden voor afspraken, wat leidt tot late of onaanpaste zorg.
- **Gevoel van machteloosheid bij professionals:** moeilijk om te handelen in afglijdende situaties, ongemak als begunstigde hulp weigeren of zich terugtrekken, gevoel weinig legitimiteit te hebben om in te grijpen op het gebied van geestelijke gezondheid (huisartsen, vrijwilligers).
- **Meerdere barrières voor de doelgroepen:** financieel, taalkundig, cultureel; digitalisering van diensten (afspraken maken) en minder menselijk contact.

Actiepistes

Verwijzing en toegang

- Ontwikkeling of verbetering van **verwijzingsstools** (bv. mindmap en repertorium).
- Diversificatie van **onthaalmodaliteiten:** zonder afspraak, op informele locaties, met culturele bemiddelaars.

Opleiding en ondersteuning van professionals

- Ontwikkeling van **thematische modules** (bv. dubbele diagnose, professionele houding, geestelijke gezondheid en migratie, preventie van zelfdoding enz.).
- Zichtbaarheid van **ondersteuningsfora voor professionals** (supervisie, intervisie en inleefmomenten, werkgroepen enz.).
- Organisatie van **thematische bijeenkomsten:** rondetafelgesprekken, uitwisseling van praktijken enz.

Werken met moeilijk bereikbare doelgroepen

- Strategieën om **mensen die geen hulp vragen aan te spreken**, door professionals te leren impliciete behoeften te herkennen.
- Stappen om **stigmatisering** in het discours en de aanpak **tegen te gaan**, in samenwerking met jongeren, gezinnen en scholen.

Lees de samenvattingen van de bijeenkomsten → hier

Vooruitzichten

De thematische overlegmomenten geestelijke gezondheid gaan verder in de vijf zorgzones. De data voor de overlegmomenten 2026 staan op de agenda van de websites van de zorgzones.

Voor meer info over de thematische overlegmomenten geestelijke gezondheid in elke zorgzone:

- **Zorgzone Centrum-West** → hier
- **Zorgzone Zuid** → hier
- **Zorgzone Zuid-Oost** → hier
- **Zorgzone Noord-Oost** → hier
- **Zorgzone Noord** → hier